

Η ΞΕΛΙΣ ΤΩΝ ΕΡΩΤΕΥΜΕΝΩΝ

Η ΩΡΑΙΟΤΕΡΕΣ ΕΡΩΤΙΚΕΣ ΕΠΙΣΤΟΛΕΣ

Η κυρία ντέ Σαμπράν προς τον Ιππόλυτε ντέ Μπουφφλέ.

«Ποτέ, χρυσέ μου, δεν σ' αγάπησα τόσο όσο τώρα, κι όμως ποτέ δεν ήσουν λιγότερο αξιός της αγάπης μου. Γιατί, όχι μονάχα δεν με συλλογιόμουν καθόλου, αλλά ούτε κι η θλίψη που με βασανίζει ξέ ατίας σου σε σπινναί. Έχει περάσει μια βρομάδα τώρα που δεν έλαβα ειδήσεις σου κι' αυτό με κάνει να υποφέρω σε άπιστευτο βαθμό. Δεν υπάρχει τρέλλα που να μη μου περνά απ' το μυαλό. Βάζω στο νου μου τις πιο αλλόκοτες υποθέσεις για να μπορέσω να σε άποστραφώ. Τού κάκου όμως... Άντι να σε μισώ, σε αγαπάω ακόμα περισσότερο... Πές μου λοιπόν, με τι καταγίνεσαι πραγματικά και δεν μου άπαντάς; Ποιές εινε αυτές η τόσο σπουδαίες υποθέσεις σου, που σ' εμπόδιζον να μου γράφεις και να με συλλογίζεσαι; Ω! δεν ξέρεις πόσο άνυπομονη να μου άναγγείλης το γυρισμό σου η τολλάχιστο να μου δώσεις καμιά συμβουλή για να κάμω υπομονή.

Κοντά του κάθε θάνατο μπορώ να υποφέρω. Μά μακριά του η ζωή δεν εινε πειά ζωή...

«Όπως λέει κι ο Μίλτον στον «Άπολεσθέντα τον Παράδεισο» σ' ένα μέρος όπου μιλάει η Εύα για τον Άδάμ. Ναι, η θεία της προμήμης μας δεν ήταν καθόλου διαφορετική από τη δικη μου. Βρίσκομυ άπειρη ομοιότητα μεταξύ τού πάθους της και τού δικού μου. Η μόνη διαφορά εινε πως εγώ δεν αγαπήθηκα όσο αυτή. Ο Άδάμ ήταν λιγότερο άξιολάτρευτος από σένα, αλλά ήξερε ν' αγαπά καλύτερα το εδάδι του. Έου δεν βή θυσιαζεις για χάρη του ποτέ έναν παράδεισο γεμάτων ήδονές και άπολαύσεις, άφου δεν μπορεις να θυσιάσεις ούτε την παραιοκρότερη ιδιοπροστα σου.

Δεν ξέρω αν εινε η άνάμνησι σου που με κάνει να βρισκομυ ένα άτέλειωτο θέλητρο στις σελίδες του «Άπολεσθέντος Παράδεισου». Άλλ' απ' τον καιρό που φιλοξενώ την παλαιά μου παιδαγωγό, τη γριουά μς Μπύλλε, δεν κάνομυ τίποτε άλλο παρά να διαβάζομυ στίχους του Μίλτονος. Εινε γοητευμένη για τού ενδιαφέρον που βλέπει να δείχνω προς τού ποιητή αυτόν, χωρίς όμως να μαυτεύη την ατία. Και χωρίς έχει μια πρωτοφανή καλοσύνη και τρυφερότητα για μένα, προσπαθεί να άναπληρώσει τις φιλολογικές μου έλλειψεις. Άναζητεί τα καλύτερα κομμάτια του Μίλτονος και μου τα ξηγγει με μια άντληψη και μια διαίσθησι που μου διαφωτίζουν και τα σκοτεινότερα μέρη και μου γνωρίζομυ όδες τις όμορφές του ξειασίου αυτού έργου.

Κερδίζω άφραντάτους περισσότερα από τη σιναναστροφή της μς Μπύλλε, παρά από τού πνευμα της, ενώ έου μου παίρνεις και τού λίγο που έχω. Άληθινά, κι' εγώ δεν ξέρω γιατί σ' αγαπάω. Η άγάπη μου όφειλεται χωρίς άμφιβολία στην κατάρη του Θεού που βαρύνει τούς προπάτορές μας, ξέ ατίας σου γνωστό του άμαρτήματος. Ο έρωτάς μου εινε η μεγαλύτερη δυστυχία μου κι' όμως δεν μπορώ να λυτρωθώ απ' αυτόν. Δεν υπάρχει μαγτιριο που να μη μ' έκαμει να τού δοκιμάσω, από κοντά κι' από μακριά, κι' όστόσο σε προτιμώ από κάθε

ξε: «Παντελή, μου φαίνεται πως τραβάς με τόν «Πρωτεύω για καρφέν». Και πραγματικάς ήταν καλοκάρι και στό μονογάμο φαντόνομυ σαν καθαρα τού τραγέδισμα, όπου οι Βολιώτες έπαυσαν τον καρφέν τους, Μήροστά λοιπόν στον κίνδυνο, άρηνω στη μόνια τις διαταγές τού άρχιεπιστολέως και διατάσσω: «Πόντησ η δεξιά!» «Έκανα άμείσως και άνάποδα τη μηχανή και έτσι κρητήρηκε τού πλοίο.

Την άλλη μέρα μόλις έφημερώσε ο Θεός, άνεόμωα στη γέφυρα. Ήταν μά μέρη καθαρφαίτα και τού χιρία τών φαναριών ξεχώριζαν θανατία. Τά διατείνω και ό της έκπληξέως! Βρισκόμιασε στό ίδιο μέρος κατά τού σχέδιο που μου ελες όποτε ο άρχιεπιστολέως τού Στόλου. Τί σατανική, η μάλλον θεική σύμπτωσης! Η τύχη τού πόκερο έξαικολουθόσε.

Τού άπογεμια έβρασε και ο Στόλος. Ο άρχιεπιστολέως μ' έρόναξε και μου έξέφρασε την ενάρεσκαία του. Έπιτυχία μονοδική! Και τότε σκεπτόμωνα: Θα έχω άραγε τέτοιες έπιτυχίες και στό θέατρο; Μά αυτή ήταν μια καθαρα σύμπτωσης, ένα παιγνίδι της πλανεύτρας αυτής γοηστίας που λέγεται Τύχη! Μά μπήλας η έπιτυχίες στό θέατρο τί άλλο εινε; ΣΤΟ ΠΡΟΣΕΧΣ: ΤΟ Ε' ΜΕΡΟΣ.

καλό και όφραο που βρίσκομαι στον κόσμο, άκόμια κι' απ' τόν ίδιο τόν ενάτο μου...»

***

Η πριγκίπισσα Λουίζα - Άδελαΐς ντέ Μπουμπόν - Κοντέ προς τόν κ. Χ...

«Φίλε μου, οι φόβοι που νοιώθω και που μου κάνομυ συχνά τόσο κακό, συγχωνώνητηκαν τώρα σε μια μεγάλη δυσπιστία προς τόν έαυτό μου. Άκούσε με και πιστεψε αυτό που θα σοφ πώ: Είμαι καλή και η καρδιά μου ξέρει ν' αγαπά. Τιποτ' άλλο όμως πέρα απ' αυτό! Έσεις έχετε πολυ πνεύμα, εγώ καθόλου. Θα καταστήστε στό τέλος να με βαρεθίτε για την έπιμονη άγάτη μου. Είμαι έξ άλλου βέβαιη πως μια γυναικία που άγατά άληθινά μείνει σταθερότερη στην άγάτη της από έναν άντρα έρωτευμένο. Έσεις ό άντρες έχετε πληρη συναισθησι της δυνάμεώς σας και της ύπεροχής σας. Άγατάς πολυ την έλευθερία, για την όποια έστε πλάσιμιοι και σας εινε δυσκολότερο από μās να ύποταγθίτε στα δεμάτ' από σας έτοιμάζομυ κάποτε η καρδιάς σας παρά τη θέλησί σας.

Έιεις όμως, φίλε μου, γεννιόμαστε άδύναμες κι' έχομυ άνάγκη ύποστηρίξεως. Η άνατροφή μας δεν άποβλέπει παρά στό να μās κάμει να αιδανόμωμε πως είμαστε σκλάβες και πως θα είμαστε παντοεινά κάτω απ' τού ζυγο. Άδή η ίδια έντυπώνετα ζωηρά και μείνει για πάντα μέσα μας. Είμαστε προφορμμένες για τού σκλαβιά κι' έκεινος που θα μās σκλαβίση την καρδιά μās φαίνεται πολυ άξιαγνή. Άναγκασμένες ν' άντιτάσομυ άδίκωα στις κλίσεις και στις έπιθυμίες μας τις προλήψεις και την κοινωνική ύποκρέεια, δεν έχομυ έλεύθερα παρά μόνο τού αισθητά μās, αλλά κι' αυτά είμαστε ύποχρεωμένες να τού φιλαράζομυ μέσα μας. Όλα αυτά, φίλε μου, έχομυ ός άποτέλεσμα να προσκολλώμεθα στον άντρα πολυ δυνατά η τολλάχιστο πολυ σταθερά.

Ίσως όμως να άπατώμια στα παραπάνω και να μην έχω δικη. Άν εινε έτσι, ο άγαπητός μου έχει ύποχρέωσι να μου τού πη και να προσπαθήσει να με σωρώσει σε σκέψεις σοσιότερες. Η Ώρα εινε δυό μετά τού μεσάνυκτα και θα με μαλώσης αν δεν σε καληνυχτίσω. Χαίρε, φίλε μου! Ω, πόσο σε αγαπά, σ' αγατώ απ' τού βάθη της καρδιάς μου!...»

***

Της ίδιας προς τόν ίδιο.

«Ενόμια πως άπόψε δεν δάγραφα τίποτε στον άγαπημένο μου. Δεν είμαι και τόσο καλά από χτές τού βράδυ. Άλλ' ο άγαπητός μου άς μην άνησυχίση καθόλου, δεν έχω τίποτε τού σοβαρό. Όταν άπόψε πήρα τού χαρτί και την πένα, ήθελα να τού πω κάτι άλλο. Ήθελα να τού πω πως τόν αγαπάω — ό, ναι! πολυ τρυφερά — και πως κλαίω πικρά όταν τόν συλλογίζομυ. Κλαίω γιατί δεν βρίσκομαι έδώ ο άγαπητός μου που μ' αγαπά τόσο πολυ. Ά, πόσο μακρις μου φαίνεται ο καιρός όταν ζω χωρισμένη απ' αυτόν! Όσοσο δεν παύω ποτέ να τόν συλλογιόμυ, τόν βλέπω κάθε τόσο, τόν άκούω, τού μιλάω, διαβάζω τού γράμματά του, τού όφραα γράμματά του. Χτές τού βράδυ, προτού τελιωσω τη δικη μου έπιστολή, τού διάβασα τρεις-τέσσερες φορές, κι' έπειτα άργότερα την ξαναδιάβασα άλλες τόσες φορές και κατόπιν τόν έσυλλογίστηκα ός τις τέσσερες η ώρα τού πρωί. Όλα αυτά όστόσο μου κάνομυ μεγάλη ευχαριστήσι. Ω, ναι, φίλε μου, νάστε βέβαιος γι' αυτό...»

***

Η αυτοκράτειρα Αικατερίνη Β' προς τόν ...

«Όταν άρχισα αυτό τού γράμμα, έννοωθα εντυχία και χαρά κι' η σκέψις μου περνούσαν τόσο γρηγορά απ' τού νου, που δεν ήξερα τί γίνονταν. Τώρα όμως δεν εινε τού ίδιο. Είμαι βυθισμένη μέσ' στη θλίψη κι' η εύτυχία μου έχει χαθεί. Έβρασα μάλιστα στη σκέψη να πεθάνω, γιατί έχασα για πάντα, έδώ κι' όχτώ μέρες, τόν καλύτερο μου φίλο.

Πνιγμένη απ' τούς λυγμούς μου, σοι άναγγέλλω πως ο στρατηγός Λάβζκοβι δεν ύπαρξει πειά! Τού θωμάτιο μου, που μου ήταν άλλο τόσο ενχάριστο, μεταβλήθηκε τώρα σ' ένα άδειανό άντρο, μέσα στό όποιο σέρνομαι παρόμοια με σιά. Δεν μπορώ ν' άντικρίσω άνθρώπινο πρόσωπο, χωρίς να με πιάσουν οι λυγμοί, οι όποιοι μου κόβουν κι' αυτή τη μιλιά. Δεν μπορώ ούτε να κοιμηθώ, ούτε να φάω. Η άνάμνησι με κορυφεί και τού γράφημυ μ' έξαντλεί. Δεν ξέρω τί θ' άποίνω, τού μόνο που ξέρω εινε πως ποτέ δεν ύπηρξα τόσο δυστυχισμένη στη ζωή. Άνοίξα πολυ άδύωα τού σωτάρι μου, βρήκα αλλά τού άρχιμισμένο φύλλο του χαρτιού, τραβήξα κάμωτες γραμμές, αλλά δεν μπορώ να προχωρήσω πειά...»

ΓΙΑ ΤΟΝ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

— Η γυναικεις στη γλώσσα τους έχομυ μέλι και στην καρδιά τους φαρμάκι.

— Η γυναικεις εινε τα μόνα πλάσματα που γνωρίζομυ να δέχονται, γιατί μπορομυ πάντα να δίνουμ.

— Στον έρωτα η πέικω μούζει με τού γιατρό που φτιάνει στό τέλος της άρρώστειας.

